

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS

par to, kā elektroniskajiem displejiem, sadzīves veļas mazgāšanas un sadzīves veļas mazgāšanas un žāvēšanas mašīnām, aukstumiekārtām un sadzīves trauku mazgāšanas mašīnām piemērot energomarķējuma prasības un kā ārējiem barošanas avotiem piemērot ekodizaina prasības par informācijas sniegšanu

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(2020/C 182/02)

Ar 2019. gadā pieņemtajām Komisijas Deleģētajām regulām (ES) 2019/2013 ⁽¹⁾, (ES) 2019/2014 ⁽²⁾, (ES) 2019/2016 ⁽³⁾ un (ES) 2019/2017 ⁽⁴⁾ ("Energomarķējuma regulas") ir noteikti jauni elektronisko displeju, sadzīves veļas mazgāšanas mašīnu, sadzīves veļas mazgāšanas un žāvēšanas mašīnu, aukstumiekārtu un sadzīves trauku mazgāšanas mašīnu marķēšanas pienākumi. Šīs regulas būs jāpiemēro no 2021. gada 1. marta, bet jau no 2020. gada 1. novembra piegādātājiem kopā ar ražojumiem, ko tie laiž tirgū, ir jānodrošina marķējums ar atjauninātu skalu, kā arī jaunajās ražojuma informācijas lapās minētie parametri ir jāievada ražojumu datubāzē.

Komisijas Regula (ES) 2019/1782 ⁽⁵⁾ par ekodizaina prasībām ārējiem barošanas avotiem ir piemērojama no 2020. gada 1. aprīļa un paredz jaunas prasības par to, kāda informācija sniedzama galalietotājiem, tirgus uzraudzības iestādēm un citām ieinteresētajām personām. Tas nozīmē, ka ir jāpārveido arī tirgū laistajiem ražojumiem piestiprināmo pases plāksnīšu dizains.

Covid-19 pandēmijas dēļ daudzās dalībvalstīs rūpnīcas un laboratorijas ir slēgtas vai arī ir samazināties to darbinieku skaits un jauda. Tāpēc ražotājiem ir grūti, pat neiespējami testēt savus ražojumus un tādējādi saņemt informāciju, kas jānorāda tehniskajā dokumentācijā vai ražojuma informācijas lapā un marķējumā. Veikalu slēgšanas dēļ pieprasījums ir samazinājies, un tas nozīmē, ka ražotāju noliktavās ir uzkrājušies ražojumi ar pašreizējo marķējumu vai – ārējo barošanas avotu gadījumā – pases plāksnītēm. Šo iemeslu dēļ ražotājiem var būt neiespējami sagatavot un nodrošināt marķējumu ar atjauninātu skalu vai jaunas pases plāksnītes visiem tirgū laistajiem ražojumiem no 2020. gada 1. novembra vai – ārējo barošanas avotu gadījumā – no 2020. gada 1. aprīļa, kā to prasa tiesību akti. Paredzams, ka šī situācija būs īslaicīga un attiecībā uz energomarķējumu lielā mērā atrisināsies līdz 2021. gada 1. martam (kad kļūs piemērojami attiecīgo regulu pārējie noteikumi) vai – attiecībā uz ārējiem barošanas avotiem – līdz 2020. gada 1. oktobrim.

Vairākas dalībvalstis ir informējušas Komisiju par to, ka tās zina, ar kādām grūtībām saskaras nozare, un saprot, cik problemātiski nozarei būs izpildīt šos pienākumus. Arī vairākas nozares asociācijas ir Komisiju informējušas par šīm grūtībām.

⁽¹⁾ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2019/2013 (2019. gada 11. marts), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2017/1369 papildina attiecībā uz elektronisko displeju energomarķējumu un atceļ Komisijas Deleģēto regulu (ES) Nr. 1062/2010 (OV L 315, 5.12.2019., 1. lpp.).

⁽²⁾ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2019/2014 (2019. gada 11. marts), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2017/1369 papildina attiecībā uz sadzīves veļas mazgāšanas un sadzīves veļas mazgāšanas un žāvēšanas mašīnu energomarķējumu un atceļ Komisijas Deleģēto regulu (ES) Nr. 1061/2010 un Komisijas Direktīvu 96/60/EK (OV L 315, 5.12.2019., 29. lpp.).

⁽³⁾ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2019/2016 (2019. gada 11. marts), ar ko Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2017/1369 papildina attiecībā uz aukstumiekārtu energomarķējumu un atceļ Komisijas Deleģēto regulu (ES) Nr. 1060/2010 (OV L 315, 5.12.2019., 102. lpp.).

⁽⁴⁾ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2019/2017 (2019. gada 11. marts), ar ko attiecībā uz sadzīves trauku mazgāšanas mašīnu energomarķējumu papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2017/1369 un atceļ Komisijas Deleģēto regulu (ES) Nr. 1059/2010 (OV L 315, 5.12.2019., 134. lpp.).

⁽⁵⁾ Komisijas Regula (ES) 2019/1782 (2019. gada 1. oktobris), ar ko saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/125/EK nosaka ekodizaina prasības ārējiem barošanas avotiem un atceļ Komisijas Regulu (EK) Nr. 278/2009 (OV L 272, 25.10.2019., 95. lpp.).

Atbilstību Savienības saskaņošanas tiesību aktiem, piemēram, ekodizaina un energomarķējuma regulām, uzrauga un panāk dalībvalstu tirgus uzraudzības iestādes saskaņā ar 7. panta 4. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2017/1369 ⁽⁶⁾ par energomarķējuma satvaru un ar 11. un 14. līdz 20. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2019/1020 ⁽⁷⁾ par tirgus uzraudzību un produktu atbilstību.

Nemot vērā, cik problemātiski varētu būt izpildīt energomarķējuma prasības un ekodizaina prasības par informācijas sniegšanu par ārējiem barošanas avotiem, Komisija šajā dokumentā izklāsta vairākus apsvērumus, kas būtu jāņem vērā saistībā ar šo pienākumu izpildi.

Pirmkārt, jāatzīmē, ka dalībvalstu tirgus uzraudzības iestāžu pienākums uzraudzīt atbilstību ir pastāvīgs un nav saistīts ar konkrētu dienu pēc tam, kad šīs prasības sāk piemērot attiecīgi 2020. gada 1. aprīlī (ekodizaina noteikumi) un 2020. gada 1. novembrī (energomarķējuma pienākumi).

Otrkārt, runājot par efektīvas tirgus uzraudzības nodrošināšanu, Komisija atgādina Regulas (ES) 2019/1020 14. panta 2. punktā noteikto prasību, ka tirgus uzraudzības iestādēm šajā pantā noteiktās pilnvaras jāīsteno efektīvi, lietderīgi un saskaņā ar proporcionalitātes principu.

Treškārt, jebkurā gadījumā saskaņā ar Regulas (ES) 2017/1369 11. panta 13. punktu viss pašreizējais ražojumu marķējums veikalos būs jānomaina ar marķējumu ar atjauninātu skalu no 2021. gada 1. līdz 15. martam.

Komisija atgādina, ka ne Komisijai, ne atsevišķām dalībvalstīm nav pilnvaru neievērot kādus saistošus termiņus vai citus pienākumus, ko paredz Savienības tiesību akti, izņemot gadījumus, kad šie termiņi vai pienākumi ir grozīti, izmantojot atbilstīgas procedūras.

Tomēr, gādājot par Savienības tiesību aktu izpildi, dalībvalstīm ir pienācīgi jāņem vērā proporcionalitātes princips. Šādā kontekstā dalībvalstis, kad tās piemēro ES tiesību aktus un gādā par attiecīgajās regulās noteikto pienākumu izpildi, ir aicinātas ņemt vērā visus šos apsvērumus:

- Covid-19 krīzes izraisītie ārkārtējie un neparedzētie apstākļi, uz ko atsaucas ražotāji un kas liedz tiem izpildīt energomarķējuma regulās noteiktos pienākumus,
- salīdzinoši neilgais problēmas pastāvēšanas periods, jo ražotāji varētu turpināt laist tirgū ražojumus ar pašreizējo marķējumu tikai salīdzinoši īsu laiku,
- ražotājiem ir arī turpmāk jāspēj laist tirgū savus ražojumus, jo īpaši tos, kas uzkrājušies noliktavās.

Ja valstu tirgus uzraudzības iestādes, ievērojot šos apsvērumus, stingri neprasis, ka no 2020. gada 1. novembra tiek izpildīts pienākums brīdī, kad ražojumu laiž tirgū, to piegādāt kopā ar marķējumu ar atjauninātu skalu un ražojumu datubāzē ievadīt parametrus no ražojuma informācijas lapas, Komisija atturēsies no pārkāpuma procedūru uzsākšanas, ja vien prasību nepiemērošana nepārsniedz to, kas tiešām ir vajadzīgs, notiek tikai periodā no 2020. gada 1. novembra līdz 2021. gada 1. martam un piegādātāji izplatītājus nodrošina ar trūkstošo marķējumu līdz 2021. gada 1. martam.

Līdzīgu pieeju līdz 2020. gada 1. oktobrim vajadzētu piemērot, gādājot arī par to, ka tiek izpildītas Regulā (ES) 2019/1782 paredzētās ekodizaina prasības par informācijas sniegšanu par ārējiem barošanas avotiem.

⁽⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/1369 (2017. gada 4. jūlijs), ar ko izveido energomarķējuma satvaru un atceļ Direktīvu 2010/30/ES (OV L 198, 28.7.2017., 1. lpp.).

⁽⁷⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1020 (2019. gada 20. jūnijs) par tirgus uzraudzību un produktu atbilstību un ar ko groza Direktīvu 2004/42/EK un Regulas (EK) Nr. 765/2008 un (ES) Nr. 305/2011 (OV L 169, 25.6.2019., 1. lpp.).